

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

**ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Монографія

*За загальною редакцією
О. Г. Романовського та О. С. Пономарьова*

**Видавець Савчук О. О.
Харків 2011**

УДК 331.108:37.015.3 ББК 88.4 Ф79

*Друкується за рішенням
Вченої ради Національного
технічного університету «ХПІ»,
протокол № 1 від 2 лютого 2010 р.*

Рецензенти: *Заветный С. О.*, доктор філософських наук,
професор (Харківський національний університет ім. В.
Н. Каразіна, м. Харків);

Мещанинов О.П., доктор педагогічних наук, професор (Чорноморський державний університет ім. Петра Могили, м. Миколаїв);

Бабаєв В. М., доктор наук з державного управління, професор (Харківська обласна державна адміністрація, м. Харків)

Авторський колектив: О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, О. А. Ігнатюк, С.М. Резнік, Н.В. Підбуцька, Т.В. Гура, Л.В. Беляєва, Є. В. Воробйова.

Ф79

Формування психологічної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності : моногр. / за ред. О. Г. Романовського та О.С. Пономарьова. - Х. : Видавець Савчук О. О.; НТУ «ХШ», 2011. — 336 с. - Бібліогр.: 222 назв, іл. 43, табл. 8.

ISBN 978-966-2562-14-9

Наведено теоретичні і методологічні основи інноваційної педагогічної системи підготовки в умовах технічного університету фахівців як нової генерації національної гуманітарно-технічної еліти, формування їх психологічної готовності до професійної діяльності. Розглянуто ефективні психодіагностичні методики визначення рівнів розвитку професійної компетенції та особистісних професійно і соціально значущих якостей майбутніх фахівців.

Для викладачів і аспірантів вищих навчальних закладів, керівників, психологів і працівників кадрових служб підприємств, організацій і установ, всіх, хто цікавиться

проблемами підготовки фахівців до професійної діяльності.

© Романовський О. Г., Пономарьов О. С,
Ігнатюк О. А., Резнік С. М., Підбуцька Н. В.,
ISBN 978-966-2562-14-9

Гура Т. В., Беляєва Л. В., Воробйова Є. В., 2011

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Філософія освіти і формування психологічної готовності студентів до професійної діяльності

1.1. Якість підготовки фахівців і формування національної еліти як проблеми філософії освіти

1.2 Сучасні проблеми філософії інженерної освіти

1.3. Загальна структура філософії інженерної освіти

1.4. Сутність і зміст єдності професійної підготовки

1.4.1. Єдність і цілісність освіти як завдання вищої школи

1.4.2. Цілі інженерної освіти і тенденції подальшого її розвитку

1.4.3. Основні тенденції розвитку інженерної освіти та їх філософське осмислення

1.5. Логіка освіти як методологічна основа розробки і застосування педагогічних технологій

РОЗДІЛ 2. Теоретичні основи формування психологічної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності

- 2.1. Структура психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності
- 2.2. Особливості структурної моделі професійної діяльності інженера
- 2.3. Аналіз професійної компетентності інженера-математика
- 2.4. Психологічна готовність сучасного фахівця до професійної діяльності: стан питання і перспективи дослідження
- 2.5. Психофізіологічні засади готовності до професійної діяльності
- 2.5.7. Основні підходи до визначення психологічної готовності майбутніх фахівців та її компоненти
- 2.5.2. Фізіологічні передумови інтелекту
- 2.5.3. Психологічні особливості «технічного мислення» як основа готовності до професійної діяльності
- 2.5.4. Психофізіологічні аспекти професійного відбору
- 2.6. Фундаменталізація освіти в контексті моделі фахівця XXI століття
- 2.7. Підготовка висококваліфікованого інженера як одне з основних завдань вищої освіти (у контексті Болонського процесу)

РОЗДІЛ 3. Методологічні засади формування психологічної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності

- 3.1. Методологічні принципи освітньої діяльності
- 3.2. Концепція формування психологічної готовності майбутнього фахівця до професійної діяльності
- 3.3. Синергетична парадигма педагогіки вищої школи
- 3.4. Основні методичні засади викладання у вищій школі
- 3.5. Педагогічні методи і форми підвищення ефективності соціалізації як складової професійної готовності фахівців з економіки**

3.6 Методологія формування психологічної адаптації фахівців у технічному університеті

3.7. Мотивація досягнення успіху як умова формування професійної самосвідомості і психологічної готовності студентів

3.8 Тривожність і стрес у абітурієнтів вищих навчальних закладів

3.9. Визначення меж припустимості виконання професійної діяльності в умовах екстремальних ситуацій

РОЗДІЛ 4. Розробка інноваційної педагогічної системи формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності

4.1. Розробка інноваційно-педагогічних систем формування психологічної готовності фахівців у технічному університеті

4.2 Обґрунтування основних компонентів системи підготовки майбутнього інженера до професійного самовдосконалення

4.3. Проблеми формування готовності до професійної діяльності майбутніх інженерів хімічних спеціальностей

4.4. Процес професійної підготовки майбутніх менеджерів з адміністративної діяльності

4.5. Моделювання готовності майбутніх психологів до професійної діяльності

4.6. Педагогічна технологія формування управлінських умінь і навичок у майбутніх інженерів

РОЗДІЛ 5. Реалізація інноваційної педагогічної системи формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності

5.1 Реалізація інноваційно-педагогічних систем формування психологічної готовності фахівців у технічному університеті

5.2. Експериментальне дослідження психологічної адаптації майбутніх фахівців до діяльності у професійному середовищі

5.3. Експериментальна перевірка педагогічних умов формування конфліктологічної культури студентів машинобудівного профілю

5.4. Особливості структури цінностей і уявлень про майбутнє у студентів-психологів як елементів їх професійної готовності

РОЗДІЛ 6. Готовність майбутніх фахівців до ефективної діяльності в умовах конфліктних ситуацій

6.1. Конфліктогенна сутність професійної діяльності майбутніх фахівців

6.2. Психологія спілкування як середовища конфлікту

6.3. Основи конфліктологічної готовності майбутнього фахівця

6.3.1. Природа конфліктів і причини їх виникнення

6.3.2. Види конфліктів

6.3.3. Типи конфліктних особистостей

6.4. Способи і правила управління конфліктами

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

ПІСЛЯМОВА

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ